

อารยธรรมโลก

บทที่ 1

อารยธรรมตะวันตก

วิวัฒนาการสังคมโลก

ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ยุคประวัติศาสตร์

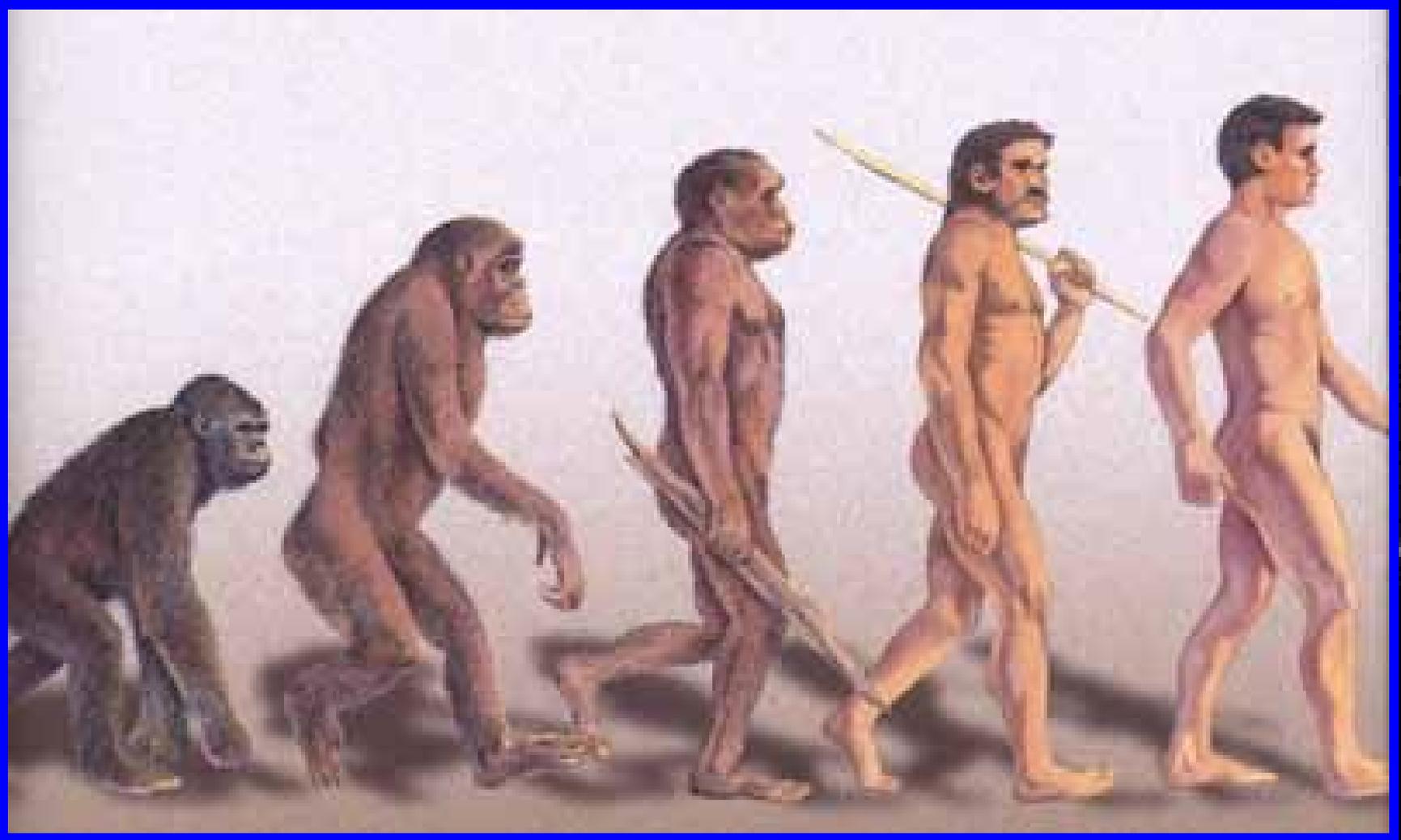
สมัยอารยธรรมโบราณ

สมัยกลาง

สมัยใหม่

ประดิษฐกรรมของ
มนุษยชาติ
ของมนุษย์ยุคก่อน
ประวัติศาสตร์

วิวัฒนาการมนุษย์

สภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ก่อนการตั้งหลักแหล่งถาวร

สังคมบรรพกาล (Primitive Society)

เศรษฐกิจแบบเก็บของป่า ล่าสัตว์
(Food Gathering Economy)

องค์กรทางการเมืองไม่มีรูปแบบชัดเจน

สังคมบรรพกาล (Primitive Society)

เร่ร่อนหรืออาศัยตามเพิงผาถ้ำ

อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ

มีความเชื่อเรื่องวิญญาณหรืออำนาจเหนือธรรมชาติ

สื่อสารกันภายในสังคมเล็กๆ ด้วยภาษา

สังคมบรรพกาล (Primitive Society)

เศรษฐกิจแบบเก็บของป่าล่าสัตว์ (Food Gathering Economy)

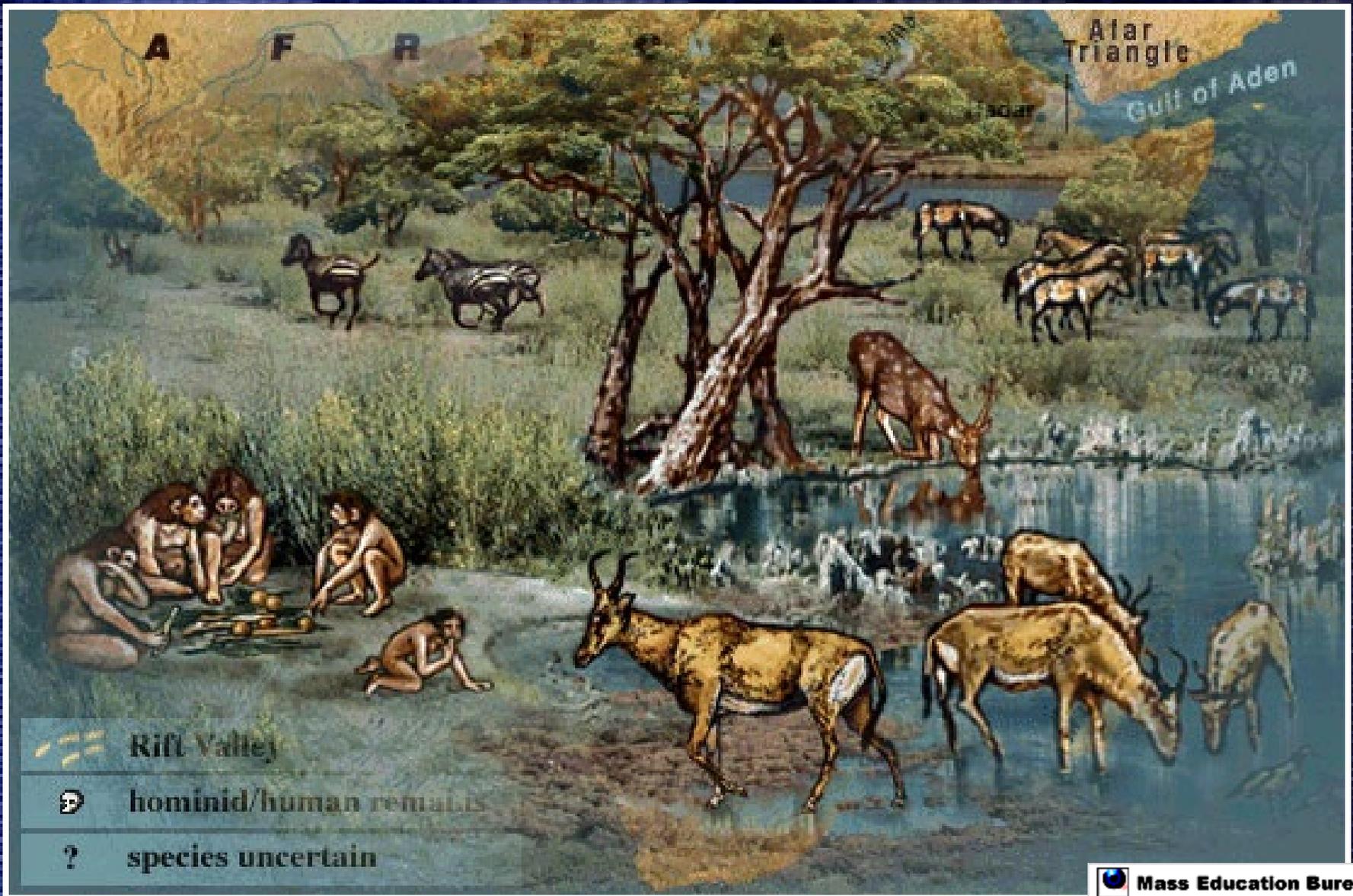
ดำรงชีพจากแหล่งอาหารตามธรรมชาติ

เครื่องมือเครื่องใช้ดัดแปลงจากวัสดุธรรมชาติ ได้แก่
หิน กระดูกสัตว์

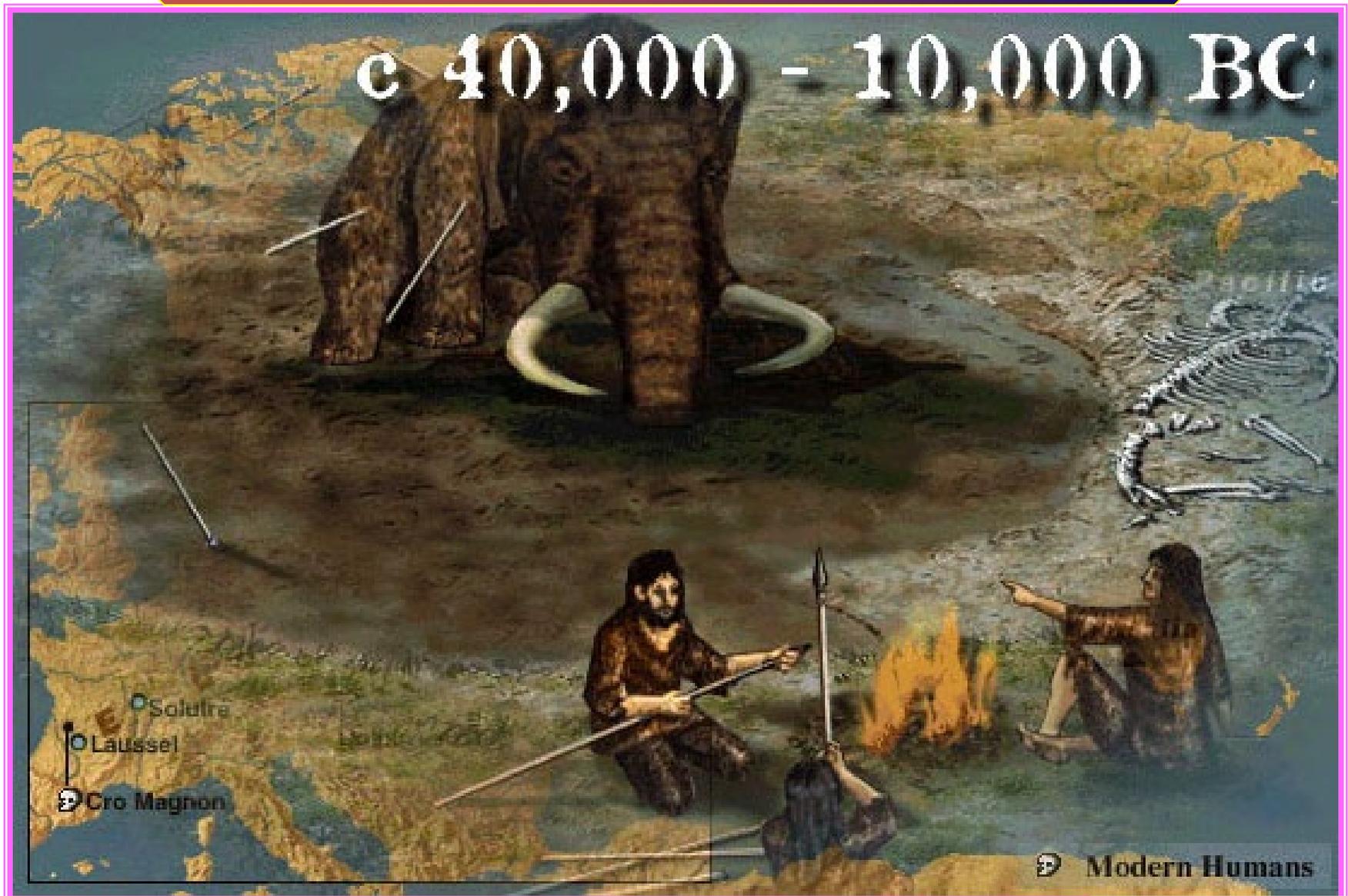
แบ่งงานกันทำตามเพศและวัย

แบ่งปันอาหารกันภายในสังคม/ชุมชน

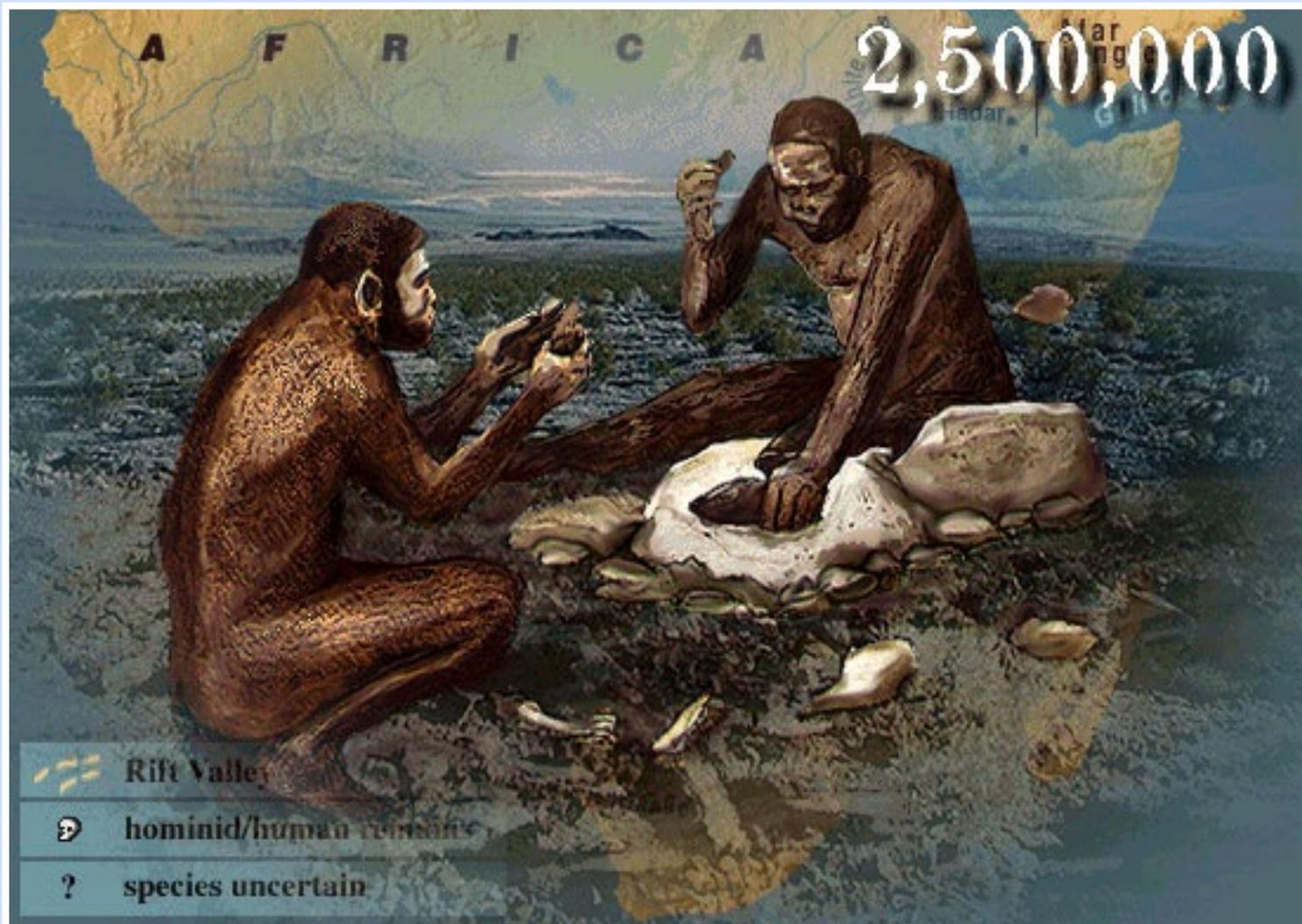
การดำรงชีพยุคก่อนประวัติศาสตร์ 1

การดำรงชีพยุคก่อนประวัติศาสตร์ 2

การใช้เครื่องมือยุคก่อนประวัติศาสตร์

การใช้เครื่องมือหิน 1

การใช้เครื่องมือหิน 2

การใช้เครื่องมือหิน 3

การใช้เครื่องมือหิน 4

การใช้เครื่องมือหิน 5

องค์กรทางการเมือง

ไม่มีรูปแบบชัดเจน

ผู้นำกลุ่มหรือตั้งคมมาจากหัวหน้าครอบครัว,
หัวหน้าตระกูล, หัวหน้าเผ่า ฯลฯ

ลักษณะผู้นำเน้นไปในเชิงความเชื่อ

สภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์หลังจากตั้งหลักแหล่งถาวร

สังคมเกษตรกรรม (Agricultural Society)

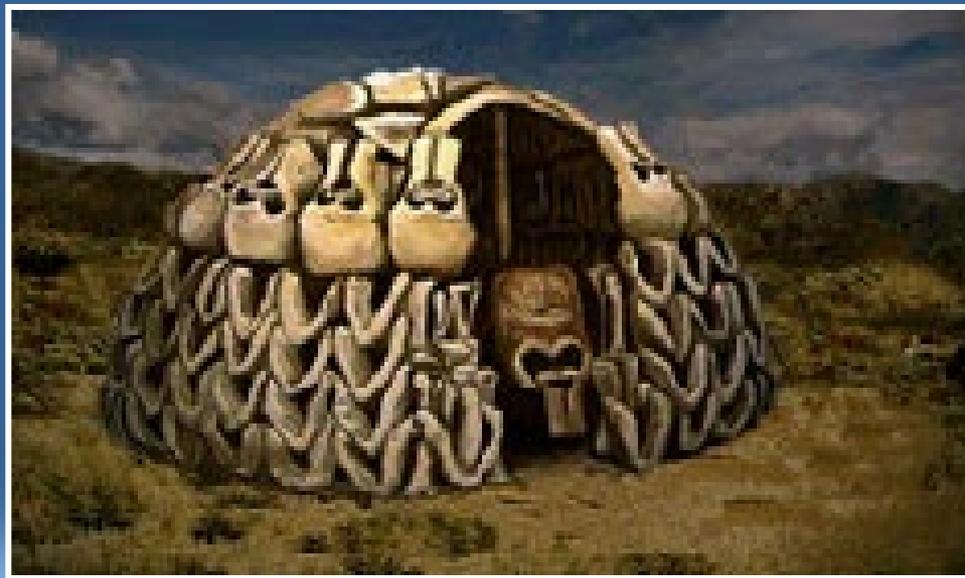
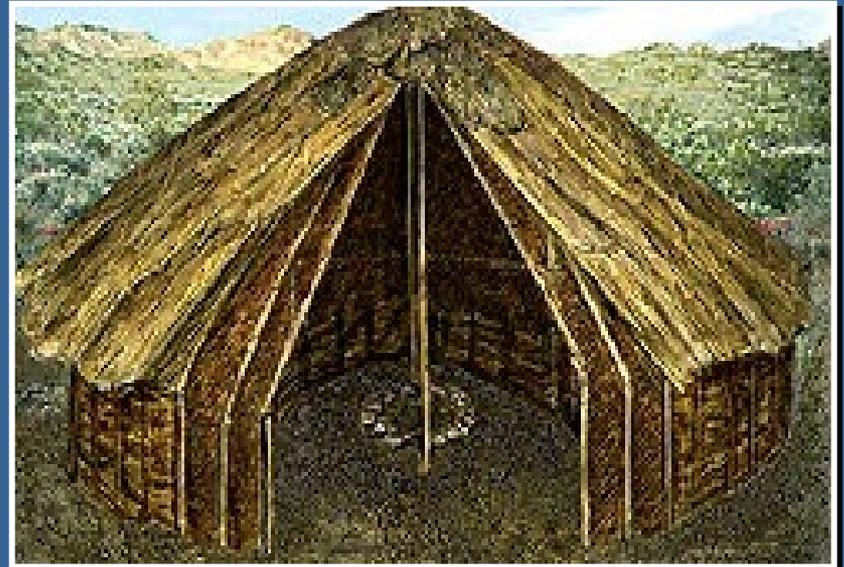
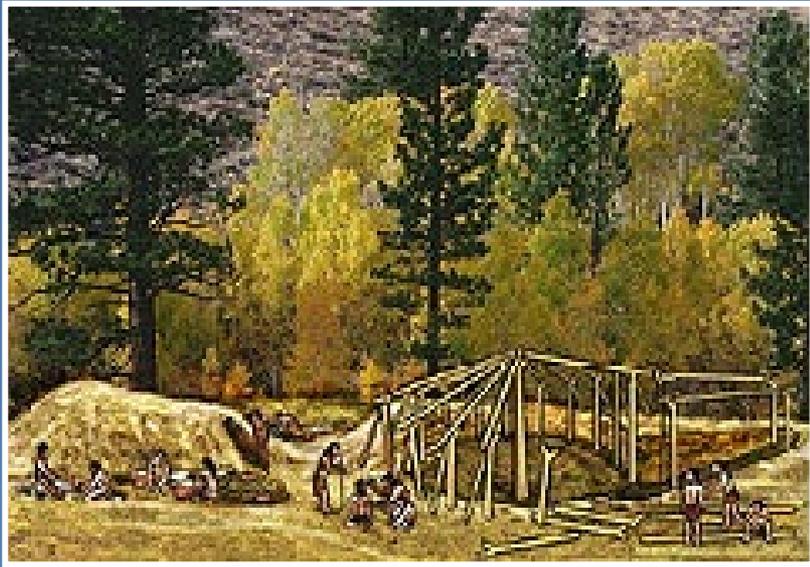
เศรษฐกิจแบบผลิตอาหารเอง
(Food Producing Economy)

องค์กรทางการเมืองเริ่มมีรูปแบบชัดเจน

ตั้งคมเกษตรกรรม (Agricultural Society)

- ➔ มนุษย์สร้างบ้านเรือน ตั้งที่อยู่เป็นหลักแหล่ง
- ➔ แต่ละตั้งคม/ชุมชนมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น
- ➔ พัฒนาการความเชื่อเรื่องวิญญาณ/อำนาจเหนือธรรมชาติ เป็นพิธีกรรม

ที่อยู่อาศัยมนุษย์ต้นสมัยประวัติศาสตร์

เศรษฐกิจแบบผลิตอาหารเอง (Food Producing Economy)

- มนุษย์รู้จักเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์
- มนุษย์เรียนรู้การควบคุมธรรมชาติด้วยเทคโนโลยีง่ายๆ
- มีการแบ่งหน้าที่ในการผลิตไปตามความถนัด
- พัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ระบบแลกเปลี่ยน (Barter System)

การเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ในสมัยประวัติศาสตร์

องค์กรทางการเมือง

การรวมกลุ่มในสังคม/ชุมชนเป็นระดับหมู่บ้าน

มีผู้นำระดับหมู่บ้าน ซึ่งวิวัฒนาการมาจากหัวหน้าเผ่า,
หัวหน้าตระกูล, หัวหน้าครอบครัว

ผู้นำใช้อำนาจเป็นสื่อมาผสมผสานกับความเชื่อ

โครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ
และการเมืองของมนุษยยุคประวัติศาสตร์

ยุคประวัติศาสตร์ : สมัยอารยธรรมโบราณ

ความหมายของอารยธรรม

ระเบียบแบบแผนยึดถือปฏิบัติ ซึ่งเกิดจาก
การสร้างสรรพัฒนา และการสืบทอดของมนุษย์
รุ่นหนึ่งสู่มนุษย์อีกรุ่นหนึ่ง

ปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างอารยธรรม

ความเหมาะสมทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการตั้งถิ่นฐาน

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เกิดจากภูมิปัญญา
ของมนุษย์

ความเชื่อที่เป็นแรงผลักดันให้มนุษย์เกิดความคิด
จินตนาการ

สาระสำคัญของอารยธรรมโบราณ

แหล่งที่เกิด

มรดกอารยธรรม

อารยธรรมโบราณตามกลุ่มแม่น้ำ

อารยธรรมเมโสโปเตเมีย

อารยธรรมอียิปต์

อารยธรรมอินเดีย

อารยธรรมจีน

อารยธรรมเมโสโปเตเมีย

ที่ตั้ง

ลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรติส

ดินแดนพระจันทร์เสี้ยว ทอดโค้งขึ้นไป

ฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และอ่าวเปอร์เซีย

สุเมเรียน

ที่ตั้ง

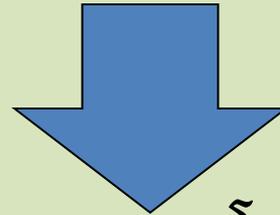
สามเหลี่ยมปากแม่น้ำ ซึ่งเหมาะแก่การเพาะปลูก

ปัจจุบัน

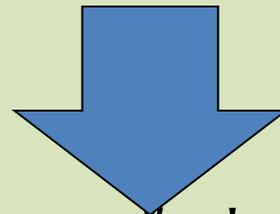
เมืองเออร์ (Ur) ฐานกำลังของพวกชือะห์

ผลของการพัฒนาชลประทาน

- การสร้างความอุดมสมบูรณ์

การผลิตอาหารจำนวนมากโดยเฉพาะข้าวพืช

นำไปสู่การแย่งชิงพื้นที่อุดมสมบูรณ์

พัฒนาการของอารยธรรม

- ดินแดนที่มีหลายชนเผ่าครอบครอง ชนชาติที่เริ่มต้น
สิ่งประดิษฐ์ได้แก่ ดินแดนซูเมอร์ หรือ ชาวสุเมเรียน
- สร้างนครรัฐ ที่มีสิ่งก่อสร้าง พระราชวัง ขนาดใหญ่
- เริ่มต้นการประดิษฐ์อักษร คูนิฟอร์ม(อักษรภาพ) เพื่อใช้ติดต่อ
ค้าขาย ลงบัญญัติ ทำสัญญา (อักษรนี้ทำขึ้นราว3100 ปีก่อนค.ศ.)

มรดกอารยธรรมเมโสโปเตเมีย : อักษรคูนiform

อักษรคูนiform หรือ อักษรลิ่ม

เชื้อชาติที่เข้ามาตั้งหลักแหล่ง

สุมะเรียน

อัลคาเดียน

อมอไรต์

อัสซีเรียน

คาลเดียน

การยกย่องผู้รู้

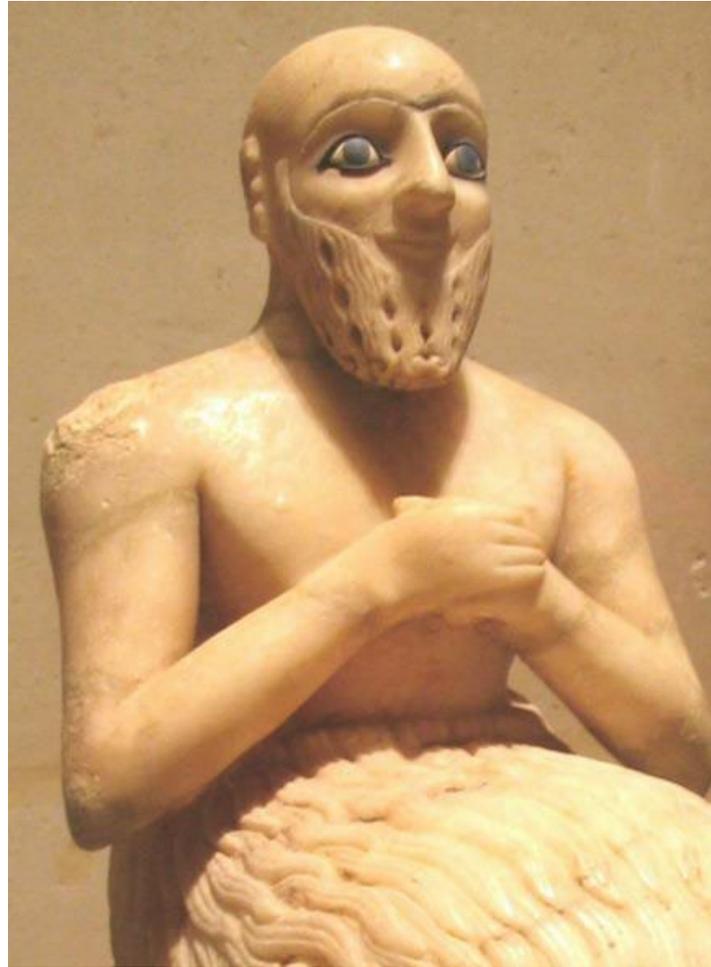
- ผู้ที่สามารถศึกษาอักษรคูนิฟอร์ม ต้องศึกษาในโรงเรียนที่จัดขึ้นที่เรียกว่า เอ็ดดูบา (Eduba)
- ผู้ที่มีการศึกษาจึงเป็นชนชั้นที่ได้รับการยกย่องในสังคมสุเมเรียน
- เพราะทำหน้าที่จดบันทึก การค้าขาย บันทึกเหตุการณ์ และเขียนวรรณกรรม คำประพันธ์
- คำประพันธ์ เช่นมหากาพย์กิลกาเมช จึงถือเป็นวรรณกรรมเก่าแก่ที่สุดในโลก(เรื่องราวเกี่ยวกับกษัตริย์นครอุรุกที่มีสถานะเสมือนเทพเจ้า)

- คำประพันธ์ เช่นมหากาพย์กิลกาเมช จึงถือ
เป็นวรรณกรรมเก่าแก่ที่สุดในโลก(เรื่องราว
เกี่ยวกับกษัตริย์นครอูรุกที่มีสถานะเสมือน
เทพเจ้า)

เทคโนโลยีของเมโสโปเตเมีย

- ระบบชลประทาน คือ มีการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรม
- มีการสร้างเขื่อนและจุดคลองระบายน้ำ ทำให้ชาวเมโสโปเตเมียสามารถแก้ปัญหาน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก และยังกักเก็บน้ำในฤดูแล้ง

เทพเจ้า ยุคเมโสโปเตเมีย

การบูชาเทพเจ้า

- ชาวเมโสโปเตเมีย เชื่อว่า เทพเจ้ามีอำนาจเหนือมนุษย์ หากเทพเจ้าโกรธ เทพเจ้าจะลงโทษให้เกิดน้ำท่วม ภัยพิบัติต่าง ๆ โรคระบาด
- นักบวชชายและหญิง ต้องทำพิธีกรรม ถวายสิ่งของ หรือบูชาัญญเพื่อเอาใจเทพเจ้า

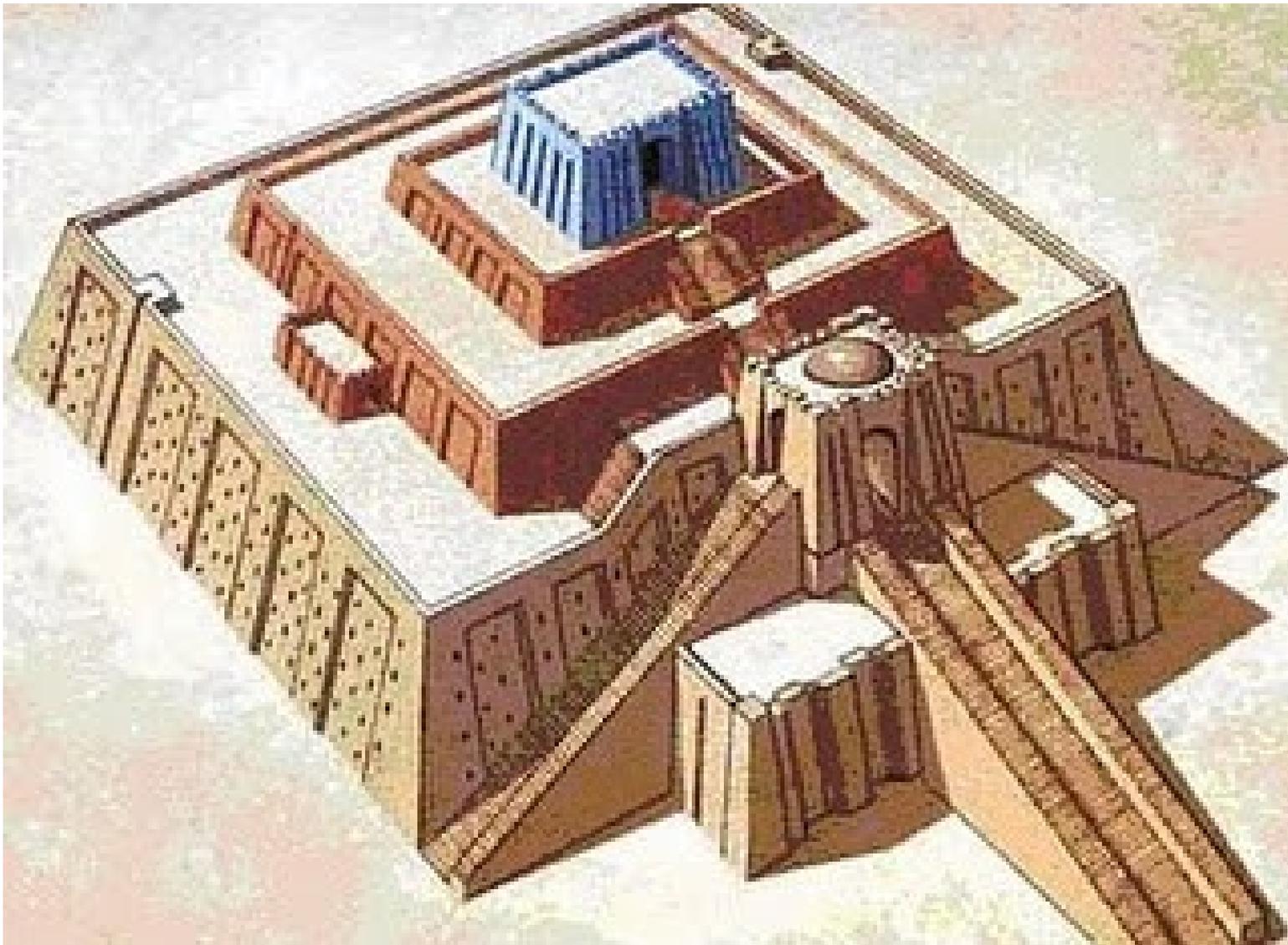
เทคโนโลยีการก่อสร้าง

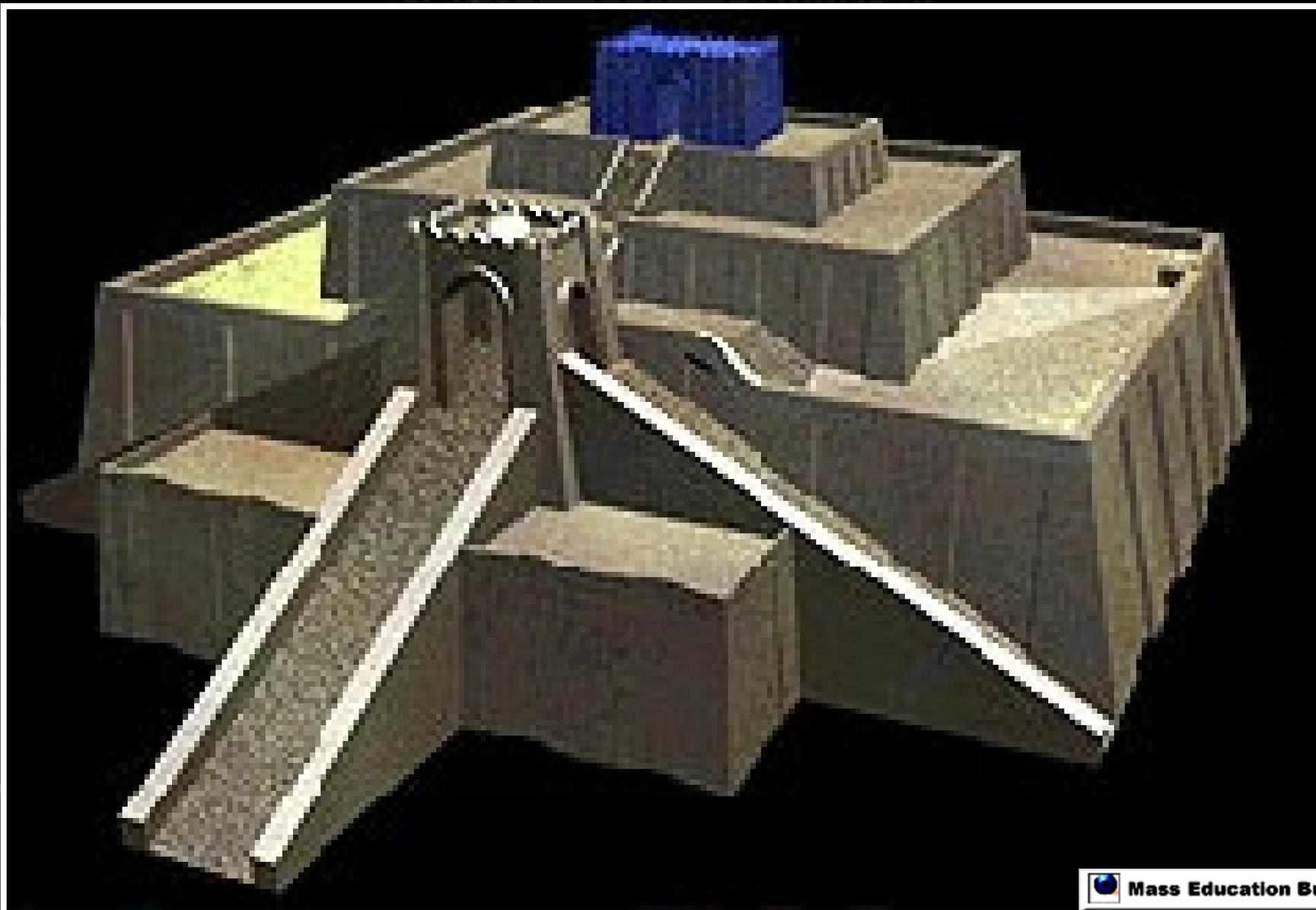
- สูตรเรขาคณิตที่คำนวณพื้นที่สามเหลี่ยม คัดเลขสมการกำลังสามการคำนวณ วงกลม โดยใช้ฐาน 60 เป็นหน่วยในการนับ
- ทราบถึง 360 องศา การคำนวณปฏิทินแบบจันทรคติ (1 ปี มี 12 เดือน) รวมทั้งเป็นชนชาติแรกที่รู้จัก การทำสำริด(ไถนา ด้วยโลหะ)
- การก่อสร้างด้วยเครื่องทุ่นแรง

- ชาวตุเมเรียนได้รับยกย่องว่าเป็นผู้คิดค้นเทคโนโลยีสำคัญ
- เช่น ล้อเกวียน ชุมโค้ง (ช่วยให้อาคารแข็งแรงขึ้น)
- เป็นหมุนในการทำเครื่องปั้นดินเผา นาฬิกาแดด

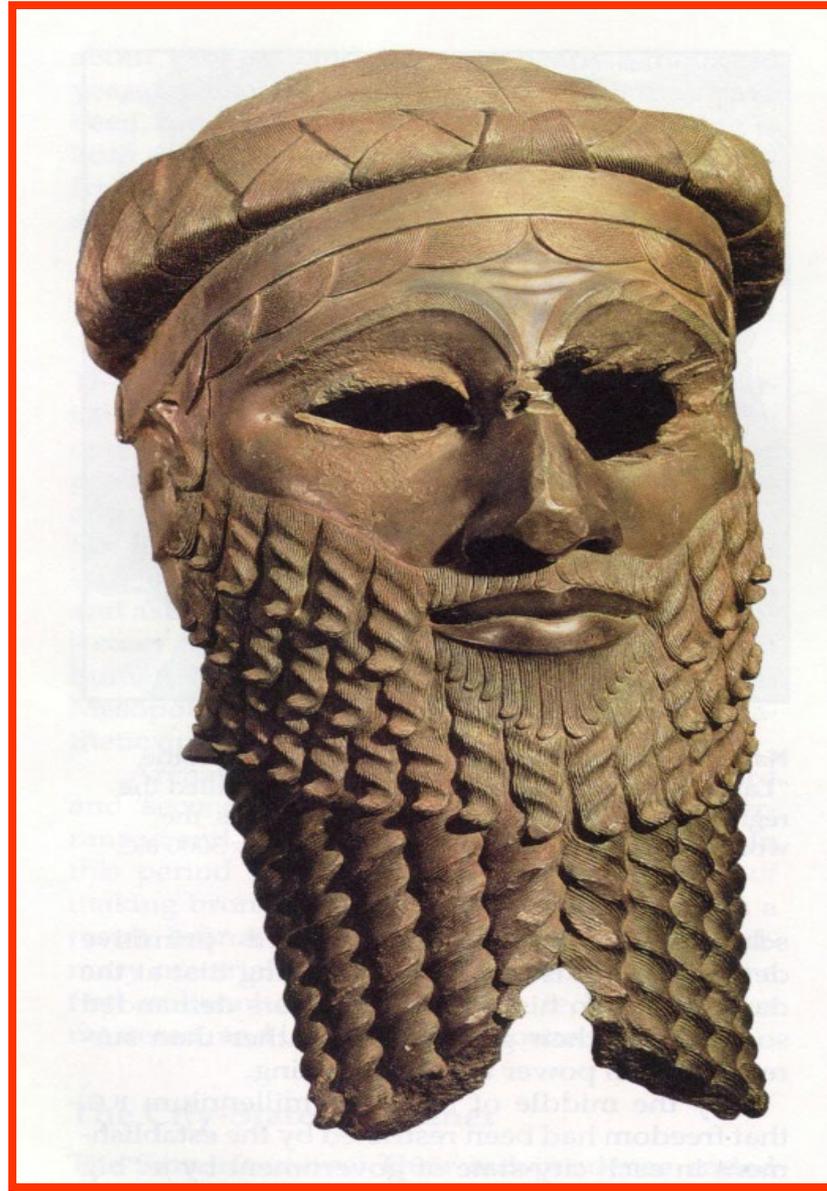

มรดกอารยธรรมเมโสโปเตเมีย : ซิกกูแรต

มรดกอารยธรรมเมโสโปเตเมีย : หน้ากากโลหะ

การจัดระเบียบ

- ต่อมาเมื่อชาวอมโรต์ เข้ามาพิชิตดินแดนนี้ ได้สถาปนา
- จักรวรรดิบาบิโลเนีย ขึ้น มีนคร บาบิโลน เป็นนครหลวง
- สร้างกฎระเบียบที่สำคัญคือ ประมวลกฎหมายฮัมมูราบี
 - บันทึกความเข้มงวดการลงโทษตามหลัก
ตาต่อตา ฟันต่อฟัน
- ระบุการกระทำผิด และการลงโทษแต่ละกรณี ทรัพย์สิ้น มรดก

การกำหนด โทษที่แตกต่างกันระหว่างชนชั้น

- การแบ่งชนชั้นการปกครอง ได้แก่ กษัตริย์ พระ ขุนนาง
- ชนชั้นรองลงมา ได้แก่ ช่างฝีมือ พ่อค้าเสมียน พนักงาน ชาวนา
- ชนชั้นต่ำสุดคือ ทาสที่ได้มาจาเชลยศึก หรือผู้ที่ไม่มเงินใช้หนี้

เช่นคนที่ทำร้ายเจ้าของที่ดิน จะได้รับการลงโทษหนักกว่าทำลายทาส

ประมวลกฎหมายพระเจ้าฮัมมูราบี

ประมวลกฎหมายพระเจ้าฮัมมูราบี

(Hammurabi Code)

แท่งหินดีโอไรท์สีดำ

อยู่ที่พิพิธภัณฑสถานลูฟร์ กรุงปารีส ฝรั่งเศส

จักรวรรดิอัสซีเรียและกาลเดียน

- ต่อมาอาณาจักรบาบิโลนรุ่งเรืองได้ไม่นาน ชาวคัสไซค์เข้ามายึดครอง ต่อมาพ่ายแพ้ต่อชาวอัสซีเรีย ซึ่งเป็นนักรบที่เข้มแข็ง
- เทคโนโลยีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม คือ การสร้างวินัยและการใช้อาวุธที่ทำด้วยเหล็ก (มีการบันทึกด้วยแผ่นดินเหนียวมากกว่า 20000แผ่น)
การแกะสลักนูนต่ำ
- ต่อมาอัสซีเรียได้พ่ายแพ้แก่ชาวกาลเดียนในเวลาต่อมา

ความเข้มแข็งของกษัตริย์

บาบิโลนใหม่ / สวนลอยบาบิโลน

- คาลเดียน สถาปนาอาณาจักรบาบิโลนขึ้นมาใหม่
- สารถขยายดินแดนไปยังซีเรีย คานาอัน(ยึดกรุงเยรูซาเล็ม)
- และยังกวาดต้อนเชลยชาวฮีบรูมายังบาบิโลนใหม่
 - **สิ่งก่อสร้างสำคัญคือ สวนลอยบาบิโลน**
 - **(สิ่งมหัศจรรย์ในยุคโบราณ)**
- ที่มีลักษณะสวนลอยหลายชั้น ที่สามารถมองเห็นเมืองโดยรอบ
- มีการส่งน้ำจากแม่น้ำขึ้นไปหล่อเลี้ยง ทำให้สวนนี้เขียวตลอดทั้งปี

สวนลอยบาบิโลน

Licensed from: See and Explore Library: Wonders of the World © 1992 Sterling Kidsology. All Rights Reserved.

นอกจากนั้นกาลเดียน

ยังทำปฏิทินดาราศาสตร์

(พื้นฐานของดาราศาสตร์ในเวลาต่อมา)

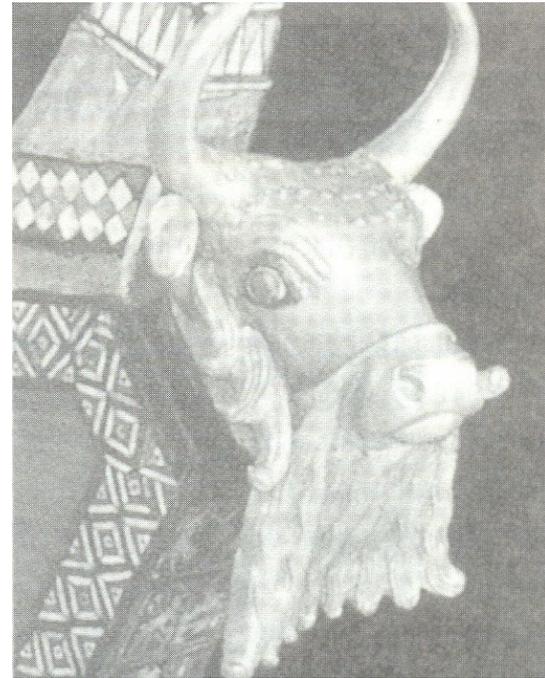
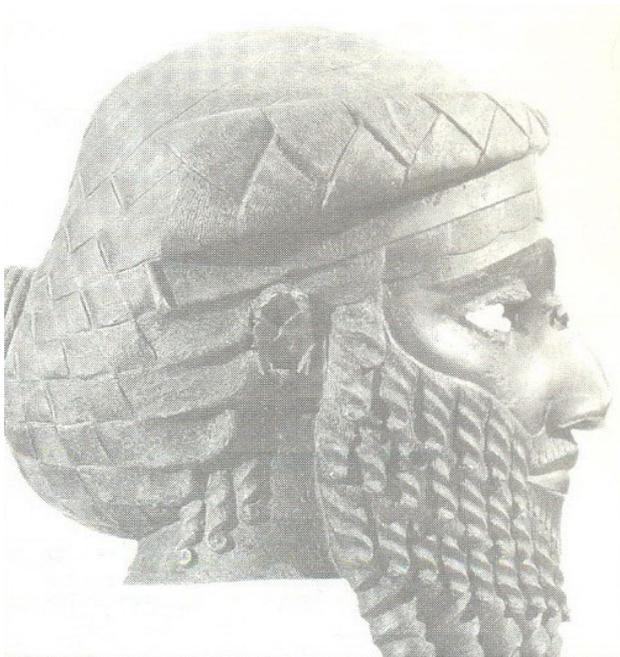

สิ้นสุดอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

- การล่มสลายของเมโสโปเตเมีย
- อาณาจักรบาบิโลนใหม่มีความรุ่งเรืองราว 73 ปี แต่ถูกอาณาจักรเปอร์เซีย ในรัชสมัยของพระเจ้าไซรัส ยกทัพมารุกราน และผนวกเมโสโปเตเมีย เข้าเป็นส่วนหนึ่งของเปอร์เซีย
- (เมโสโปเตเมียจึงสิ้นสุดลงราว ปี 539 ก่อนค.ศ.)

มรดกอารยธรรม

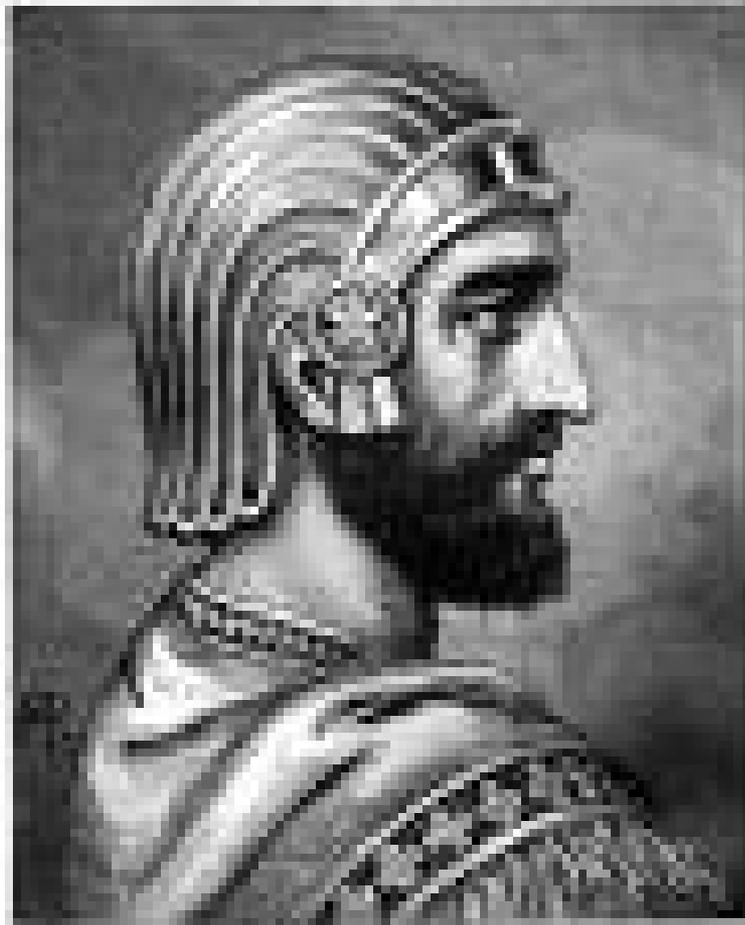
สิ่งที่สูญหายไป

เปอร์เซีย (ประเทศอิหร่านปัจจุบัน)

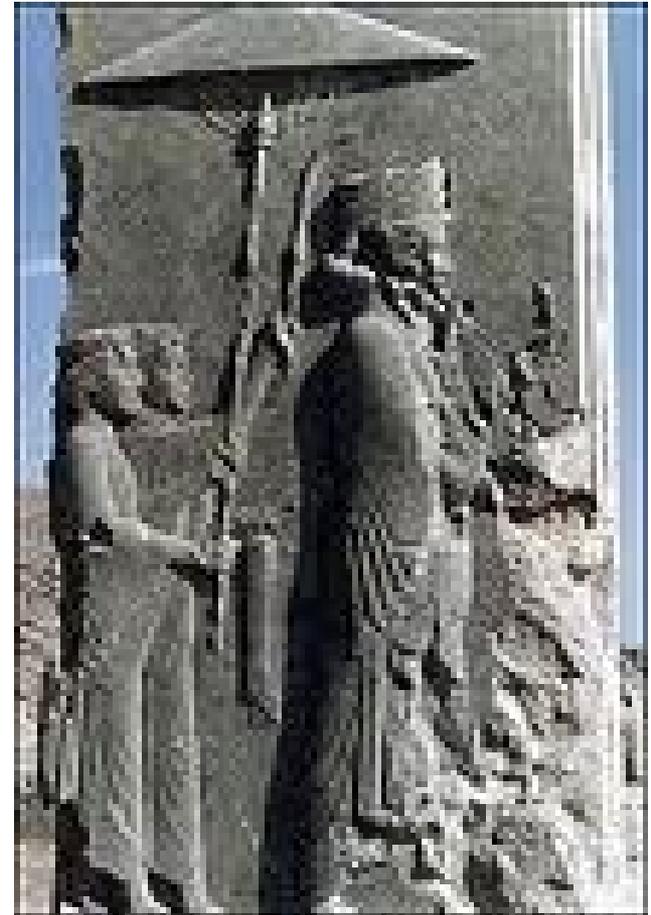
พระเจ้าไชยรัถ

สถาปัตยกรรมเปอร์เซีย ที่จัดเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

อารยธรรมอียิปต์

ที่ตั้ง : สองฝั่งแม่น้ำไนล์ ตอนเหนือของ
ทวีปแอฟริกา

แหล่งอารยธรรม อียิปต์

ผลของภูมิประเทศ

1. ทะเลทราย ป้องกันการรุกราน
จากศัตรูภายนอก
2. แม่น้ำไนล์ ความอุดมสมบูรณ์

เกษตรกรรมโดยอาศัย
ระบบชลประทาน

การปกครอง

หมู่บ้าน ชุมชน โนมิส (เมือง)

ผู้ปกครองโนมิส

- ป้องกันศัตรู
- ควบคุมระบบชลประทาน

มรดกอารยธรรมอียิปต์: อักษรเฮียโรกราฟฟิก

A

H

N

U

B

I

O

V

C or

J

P

W

D

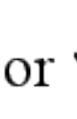
K

Q

X

E or or

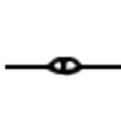
R

Y or

F

L

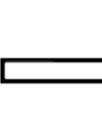
S

Z

G

M

T

SH

มรดกอารยธรรมอียิปต์ :
มัมมี่ ฟาโรห์ตุตันคาเมน

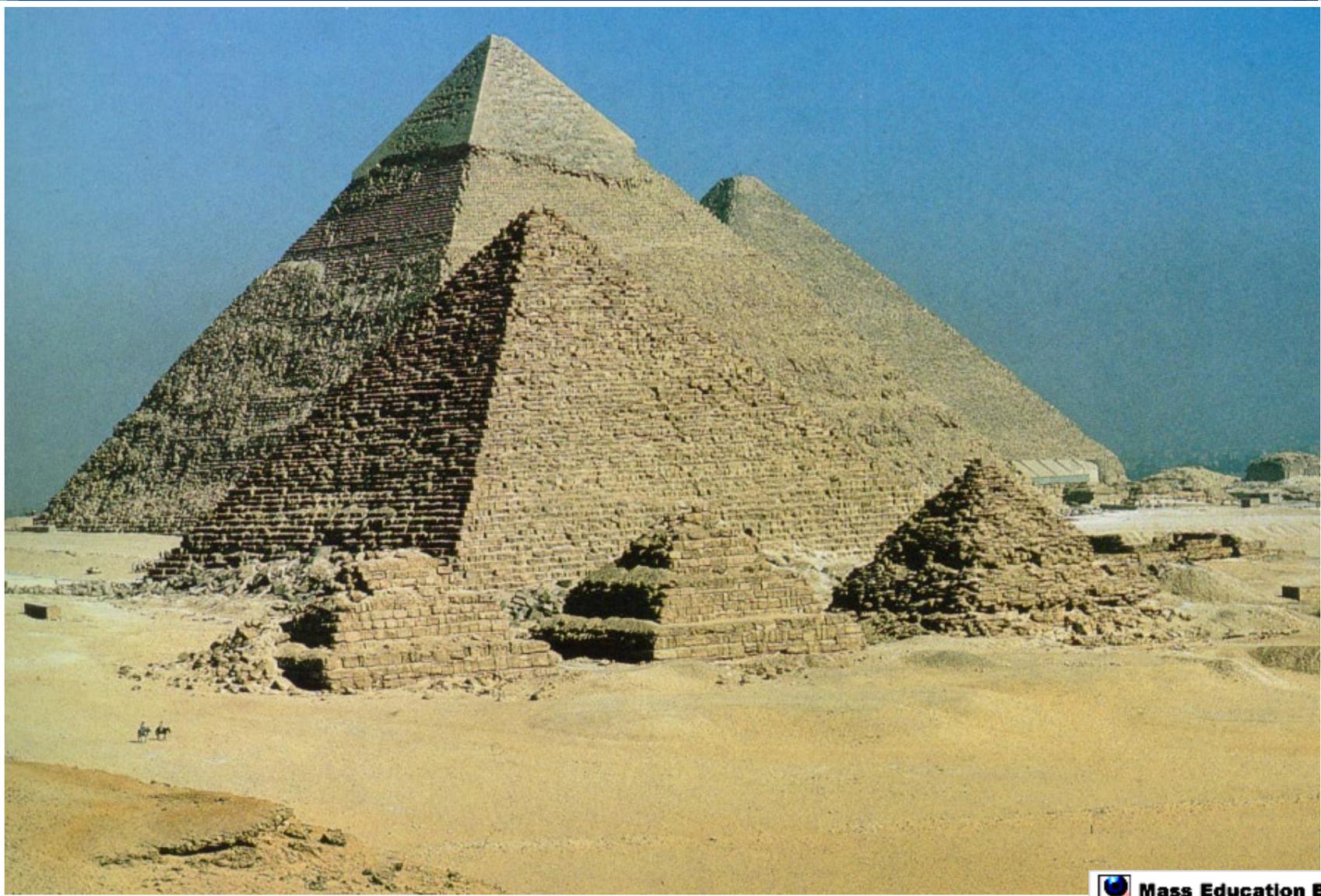
มรดกอารยธรรมอียิปต์ :
มัมมี่

มรดกอารยธรรมอียิปต์ :
มัมมี่

มรดกอารยธรรมอียิปต์ : พีระมิดเมืองกีซาห์

มรดกอารยธรรมอียิปต์ : ภาพเขียนสีฟาโรห์อามเนโฮเตปที่ 3

อารยธรรมโบราณตามชายฝั่งทะเล

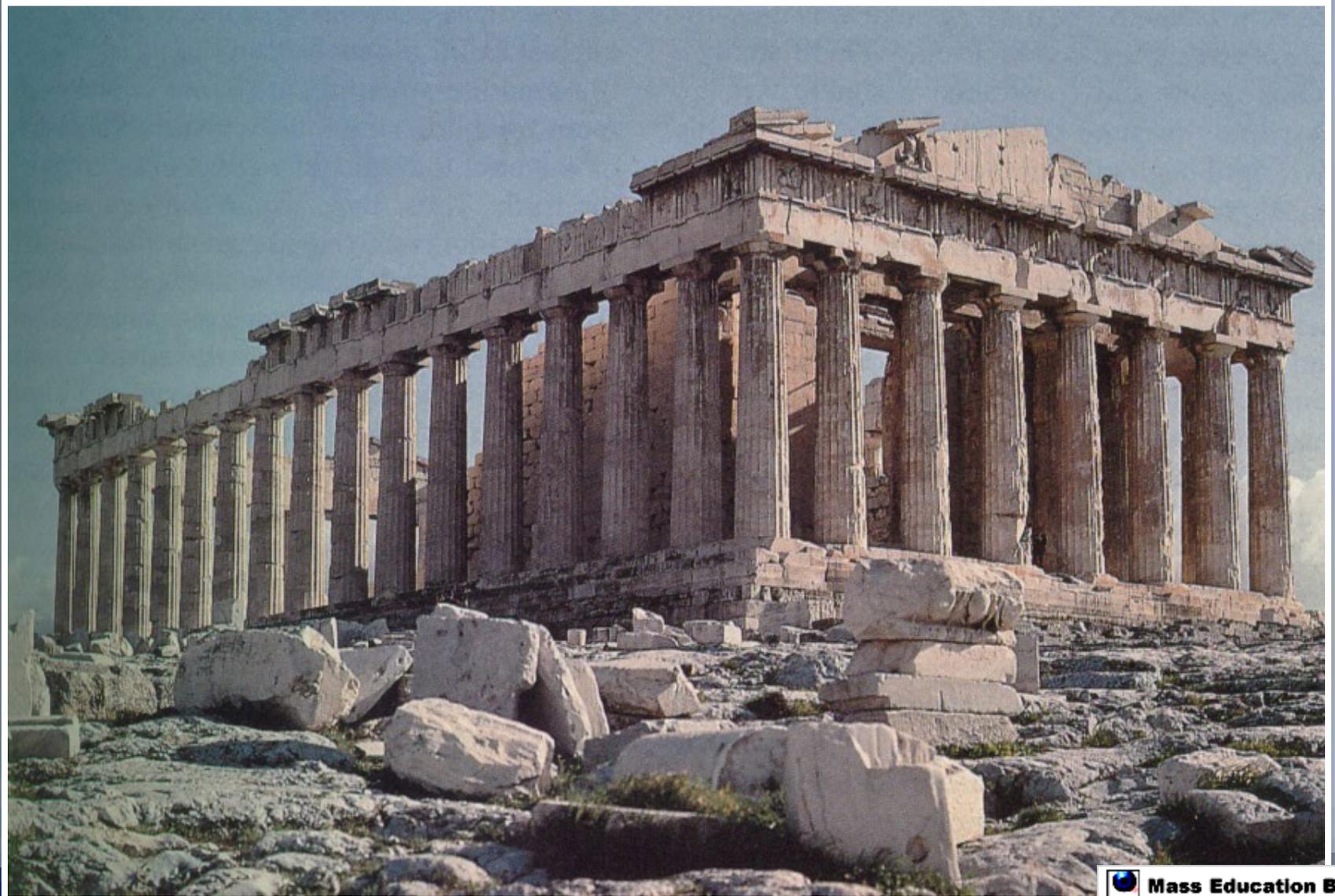
อารยธรรมกรีก

อารยธรรมโรมัน

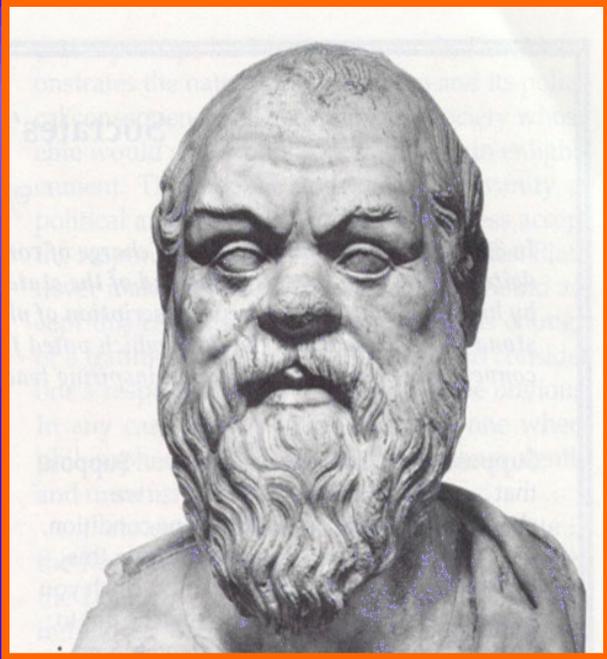
แหล่งอารยธรรมกรีก

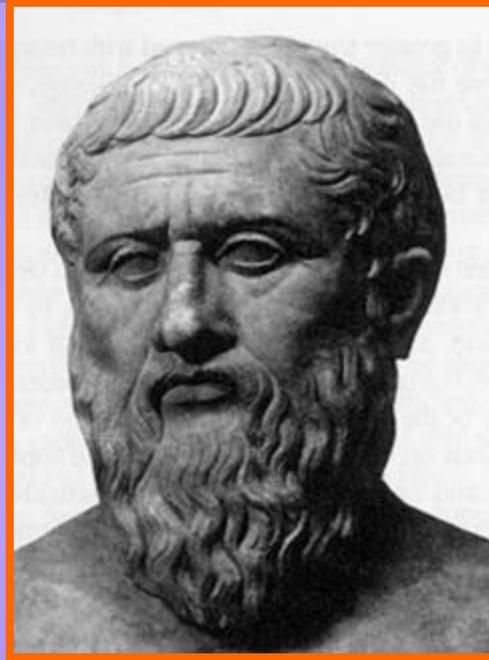
มรดกอารยธรรมกรีก : วิหารพาเธนอน

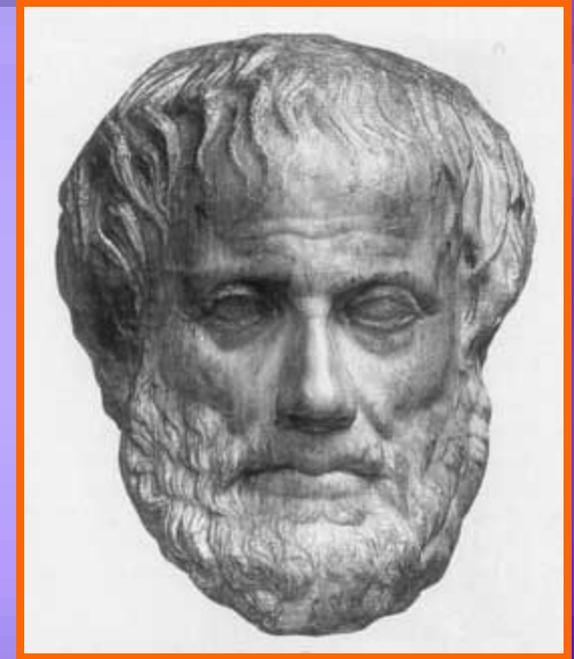
มรดกอารยธรรมกรีก : ปรัชญา

Socrates

Plato

Aristotle

แหล่งกำเนิดอารยธรรมโรมัน

มรดกอารยธรรมโรมัน : โคลอสเซียม

ขอบเขตอารยธรรมโรมัน

จักรพรรดิออกุสตุสซีซาร์

ลักษณะโดยสรุปของอารยธรรมโบราณ

- ◆ ประดิษฐ์อักษรเพื่อใช้ในการสื่อสาร
- ◆ เศรษฐกิจพัฒนาจากระบบแลกเปลี่ยนเป็นระบบตลาด (ซื้อขาย), ระบบเงินตรา
- ◆ สังคมมีความซับซ้อน แบ่งเป็นชนชั้น
- ◆ โครงสร้างการเมืองการปกครองพัฒนาเป็นเมืองนครรัฐจักรวรรดิ
- ◆ ผู้นำมีอำนาจสูงสุดในการใช้กำลังหรืออำนาจ
- ◆ พัฒนาการความเชื่อ: พิธีกรรมซับซ้อน เชื่อเทพเจ้าและกำเนิดศาสนา

วิดีโอเสริมความรู้

เสริมความรู้เรื่องอาณาจักรโรมัน

<https://www.youtube.com/watch?v=Ez1xbGR4Q9Y>

จุดเริ่มต้นประวัติศาสตร์โรมันอันยิ่งใหญ่แห่งพื้นที่เมดิเตอร์เรเนียน | 8 Minute History EP.102

<https://www.youtube.com/watch?v=nrvUY1ttOCY>

การสูญสลายของจักรวรรดิโรมัน อาณาจักรที่เคยยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษยชาติ | 8 Minute History EP.103